

Navedli bomo samo tiste astronome, ki so bili rojeni v Ljubljani. Lahko so delovali doma ali pa drugje po svetu. Podoben pregled prvih petih astronomov ali tudi drugih znanstvenikov in umetnikov, na primer matematikov, zgodovinarjev, slikarjev, bi lahko pripravili tudi za druga mesta v Sloveniji.

Prvih pet astronomov iz Ljubljane

(Brez portretov, ker jih ni.)

1. Janez Lezicij (Johann(es) Lezicius; Ljubljana, 1242–?, ?) je po končanem študiju na severno italijanskih univerzah v Padovi, Vicenzi in Trevisu v Ljubljani deloval kot astronom in "zvezdni tolmač" (astrolog). O kakšnem njegovem opazovanju ali odkritju ni govora.

2. Jakob Strauss (Ljubljana, 1533–Celje, 1590) je na Dunaju postal magister svobodnih umetnosti in filozofije, v Padovi dosegel doktorat iz medicine, na Štajerskem pa od leta 1571 do svoje smrti deloval kot deželni zdravnik. Najbolj znan je po opazovanju velikega kometa leta 1577, o katerem je napisal knjižico.

3. Janez Goess (Ljubljana, ?–?, ?), ki je deloval zunaj jezuitskega reda, je okoli leta 1630 izdal *Astronomske in astrološke napovedi* in *Praktični katoliški koledar*. Drugega o njem ni znanega (ali vsaj jaz nisem uspel dobiti podatkov, čeprav sem si zelo prizadeval).

4. Benedikt Ferretti (Ljubljana, 1655–?, ok. 1730) je že imel svojo opazovalnico (1. znana zvezdarna na Kranjskem) pod Turnom, to je v Tivoliju, kamor je zahajal z dvema prijateljema, članoma Academie Operosorum. Ne vemo, kakšna opazovanja je opravljal. Napisal je dela (tu prvič objavljeno): *Tractatus de Principiis Astronomiae, De numero, differentia et quantitate stellarum, de ortu et ocase, De caelis, De significatione terminoturo tabularum astronomicaruto, De partibus elementaribus, De aspectibus planetarum*.

5. Franc Breckerfeld (Ljubljana, 1681–1744, Cluj, Romunija) je bil specialist za sončne ure in je napisal kar precej priročnikov in spisov o izdelavi sončnih ur in merjenju časa. Kot jezuitski astronom iz Ljubljane je na tujem v strokovnem pogledu naredil kar veliko kariero (gl. rubriko *Domoznanstvo*).

* Na koncu še kratko vprašanje. Poskusite ugotoviti, kdo je bil šesti. Namig. Zgradil si je opazovalnico (2. znana zvezdarna na Kranjskem) in od leta 1718 do leta 1757 na njej redno opazoval Sonce, Luno in planete. **